

POTOPA
Napsal: HENRYK SIENKIEWICZ Velký historický román.

Jeli dále mlčky, pohližeje na město, dívce se jeho zařízením, vzlýly ulice úpiné byly vydlážděny kamením, což v tehdejších časech bylo zvláštností.
Přejeví přes tržiště a přes ulici zámeckou, uzřeli na návrší knížetem Janušem nově postavenou rezidenci, ovšem ne na obranu zřizovanou, ale obromohutnou netoliko paláce, ale i zámky převyšující. Budova stála na návrší a pohližela na město, jakoby u nohou její ležela. Z obou stran hlavní budovy vyběhala dvě nižší křídla, lomená v pravém úhlu a tvořící obromohutný nádvoří, uzavřené z předu železnými mřížemi, pobitymi dlouhými bodei. Uprostřed mříže zřizena byla pevná zděná brána, a na ní byly erby radzivilovské a erb města Kejdan, představující orlí nohu s černým křídlem v zlatém poli, a u nohy červenou podkovu s třemi kříži. Ve bráně byly výklenky, ve kterých trabant škotští na stráž stáli, jen na označení nádhery, nikoli k vůli obraně.
Byla ranní hodina, ale na nádvoří byl již ruch, neboť před hlavní budovou evčeli se pluk dragonů, oděný světlé modrým s dlouhými švédskými helmicemi. Dlouhá řada stála bez hnutí a holými rapíry v rukou, důstojník projížděl se před řadou a mluvil k vojákům. Kolem řady a dále pod stěnami množství čeledě se kupilo, oděné rozmanitými barvami; zevlovali na dragony, čimce rozmanité poznamky.
— Jako že mi je Bůh milý — řekl pan Michal — tot Charlamp pluk evčí.
— Jakže? zvolal Zágloba — tentýž, s nímž jsi se měl bit v době volby v Lipkové?
— Ano, týž! Ale my od té doby v dobré shodě žijeme.
— Ovšem! řekl pan Zágloba — poznávám ho po nosu, který mu z pod helmice trčí. Dobře, že přibyl vyřily z mody, neboť tento rytíř žádnou sklopiti by nemohl, ale on zvláštní zbraně pro nos potřebuje.
Zatím byl již pan Charlamp Volodyjovského postřehl a pospíšil k němu.
— Jak se máš, Michálku? zvolal — Dobře, že jsi přijel.
— Dobře, že se s tebou prvním setkávám. Hle, tu je pan Zágloba, kterého jsi v Lipkové poznal, a no již dříve v Šenici, a tu jsou pánové Skřetustí, Jan, rotmistr královského husářského praporu, Zbaražovec.
— Pro Boha! Tot tedy největšího v Polsce rytíře vidím! vykřiknul Charlamp. Čolem! Čolem!
— A zde pan Stanislav, rotmistr kaliský, pokračoval pan Volodyjovskí, který přímo od Ujště jede.
— Od Ujště? ... Na ukrutnou hanbu jste tedy pohliželi? Víme už, co se tam událo.
— Právě proto, že se to tam stalo, přijíždím sem v té naději, že zde nic podobného se nestane.
— Můžete tím být jist. Radzivil, to není Opališskí.
— Totéž řekli jsme večera v U. pitě.
— Vitám vás, pánové, co nejradostněji jménem vlastním i knížecím. Kníže vojvoda bude rád, když takové rytíře uzří, neboť je mu jich velice třeba.
— Pojďte ke mně do zbrojnice, je při ní můj byt. Dojísta budete chtít se převléknout a posilnit, a já budu s vámi, neboť evidentně jsem již skončil.
To řka, pospíšil pan Charlamp opět k řadě a povel krátce zvučným hlasem:
— V levo bok! Čolem v zad!
Kopyta zaduněla. Řada se rozdělila ve dvě, rozdělovala se pak až na jednotlivé čtyřstupy, jež volným krokem se vzdalovaly směrem k zbrojnici.
— Dobří vojáci — řekl Skřetustskí, pohližeje znaleckým okem na mechanické pohyby dragonů.
— Je to samá drobná šlechta a bojaři, kteří do služeb se dali — odpověděl pan Volodyjovskí.
— Ach, Bože, hned je znáti, že nejsou z pospolitého tažení! zvolal pan Stanislav.
— Ale že jim pan Charlamp velí? zeptal se Zágloba. Snažil se mylně, ale zdá se mi, že v pátiborém praporu slouží a střelby odznak na rameni nosí.
— Tak jest — řekl Volodyjovskí. Ale již od několika let

by čekal od nich vysvětlení té záhady.
— To znamená, že pan pokladník jest uvězněn? Velký hetman uvažoval polního? pravil Zágloba. — Co to znamená?
— Což já vím? A Judyekí, takový rytíř!
— Důstojníci knížecí zajisté spolu o tom mezi sebou mluvili, důvodů se dohadovali. Neslyšel jsi nic?
— Ptal jsem se ještě večera v noci Harasimoviče.
— A co vám řekl? zeptal se Zágloba.
— Nechtěl nic říci, jen prsty na ústa položil a řekl: "Jsou to zářeři!"
— Jakže, zářeři? Jakže, zářeři? volal Volodyjovskí chytaje se za hlavu. Ani pan pokladník Gosievskí není zářeřem, ani pan Judyekí zářeřem není. Celá Republika je zná jako lidi vzácné a otěnu milující.
— Dnes nikomu není možná věřit — odpověděl mrzutý Stanislav Skřetustskí. Což Křištof Opališskí neplatil za Katona? Což jiným nevytýkal jednání jejich soukromé? A když přišlo k věci, první zradil vlast a to netoliko vlastní svou osobou, nýbrž celou provincií ku zradě strhl.
— Ale já za pana pokladního a za pana Judyekého hlavu dám! volal Volodyjovskí.
— Nedávej, Michálku, hlavu za nikoho — odpověděl Zágloba. Jistě, že nebyli bez příčiny uvězněni. Museli se nějak proviníti, není jinak možno. Jářku! Kníže připravuje se k ukrutné válce, a každá pomoc mu je milá. ... Koho může vězniti, nežli ty, kdo mu ve válce překážejí. Je-li tomu tak, jestli ti dva pánové skutečně byli na překážku, pak chvála Bohu za to, že je kníže uvěznil. Zasluhuj seděti v podzemí. Oh, selmy! ... V takové chvíli prakticky zavazěti, s nepřitelem se smlovnati, velikému bojovníku překážejí v díle. Pro Matku Nejsvětější, málo je toho, co je potkalo.
— Divné věci jsou to, divné tak, že je nelze ani v hlavě srovnat — řekl Charlamp — neboť neuhledíme-li ani k tomu, že uvězněni byli bez soudu, beze sněmu, bez vůle Republiky, což ani sám král učiniti nesmí.
— Jak živo! Pravda! zvolal pan Michal.
— Je patrné, že kníže u nás chce zavést římské obyčeje, řekl Stanislav Skřetustskí, a že chce býti diktátorem v době války.
— A necht je třeba diktátorem, jen kdyby Švédy porazil — odpověděl Zágloba. Já prvý svůj hlas dávám, aby mu diktatura byla svěřena.
Jan Skřetustskí se zamyslel a po chvíli řekl:
— Jen aby nechtěl zůstatí protektorem, jako onen Angličan Kromvel, který neváhal svatokrádečnou ruku svou pozvednout proti vlastnímu pánu.
— Ba, Kromvel! Kromvel kacíř! rozkřikl se Zágloba.
— A kníže vojvoda? zeptal se vážně pan Jan Skřetustskí.
Na to všichni umkli a chvíli se strachem pohliželi do budoucnosti temné, toliko pan Charlamp popuzen pravil:
— Sloužil jsem pod knížetem vojvodou od mládí svého, ač jsem o málo mladší než on, neboť jsa ještě mladíkem, byl mým rotmistem, potom hetmanem polním a dnes je hetmanem velkým. Známu ho lépe než vy, pánové, a zároveň ho etím i miluji, proto prosím, nepřirovnávejte ho ku Kromvelovi, abych vám nemusel říci, co mi jako hospodáři v této jižbě říci nesmí.
Tu počal pan Charlamp silně vously kroutit a úkosem pohližel na pana Jana Skřetustského. Pan Volodyjovskí vida to, upřel na pana Charlampe chladný, bystrý svůj zrak, jakoby mu chtěl říci:
— Jenom se mírní!
Pan Charlamp se vzpamatoval ihned, neboť pana Michala si neobvykle vážil, věda, že je nebezpečno si ho rozhněvat. Pokračoval tedy tonem o mnoho již mírnějším:
— Kalvinem kníže jest, ale přece víru pravou pro bludy neodhodl, nýbrž toliko se v nich narodil. Nikdy se nestane ani Kromvellem, ani Radzivilovským, ani Opališskím, byt i se měl by Kejdan do země propadnout. Nemá to lesjaká krev, není to lesjaký rod!
— Je-li důblem, má také roby na hlavě, a bude tím lépe Švédy nabírat.
— Ale že pan Gosievskí a pan Judyekí jsou arestováni? no! no, řekl pan Volodyjovskí krouťte hlavou. Není příliš laskav ku svým hostům, kteří mu důvěrují.
— Co pravíš, Michale! — odpověděl Charlamp. — Tak laskav, jak v životě ještě nikdy nebyl... Je to nyní pravý otec rytířstva. Pamatuješ, jak druhy býval stále zamračen a jak měl v ústech stále jenom slovo "služba"! Větší byl strach z toho, měl-li jsi se přiblížiti k jeho majestátu, než ku královi, a teč každého dne mezi poručky chodí a mezi všemi ostatními, rozmlouvá, každého se ptá na rodinu, na děti, na majetek, jménem každého oslovuje, a vypytává se každého, jestli se mu ve službě křivda neděje. On, jenž mezi největšími pány necece mltí rovných, onehdy se pod paží vođil s mladým Kmiticem, ani jame vlastním očím věřiti nechtěl, neboť ač je Kmitic z velkého rodu, tož přece je to mladík ještě, a mnoho poskvrn na něm lpi, o tom ty nejlepe víš.
— Víš, víš — řekl Volodyjovskí. Je zde Kmitic již dlouho?
— Teč zde není — neboť již večera odjel do Čejkysek pro regiment pěchoty, který tam stojí. Nikdo není teč u knížete v takové oblíbě, jako Kmitic. Když odjížděl, pohližel kníže za ním chvíli a potom řekl: "Kde všem je ten člověk ochoten, čerta za ohon by podržel, když mu poručím!" Slyšeli jsme to na vlastní uši. Pravda, že takový prapor, jaký Kmitic přivedl, není v celém okolí. Lidé i koně jako drači.
— Bez řeči, je to statný rytíř a skutečně ke všemu odhodlaný — odpověděl pan Michal.
— Zrovna záznaky prováděl v posledněj válce, až cena byla na jeho hlavu vypsaná, neboť dobrovolníkům velel a na vlastní vrub vojnu vedl.
Další rozmluvu přerušil příchod šlechty, jemuž bylo asi čtyřicet let, malý, hubený, pohyblivý jako úhoř, s tvářím drobounou, s úzkými rty, porostlými řdkým vousem a s očima trochu šikmými. Oděn byl junpanem trličovým, jenž měl rukávy tak dlouhé, že mu ruce úplně zakrýval. Když vstoupil, hluboce se uklonil, potom se náhle vzpřimil, jakoby byl vzpruhou vymrštěn, a pak se zas uklonil k hluboké pokloně, zakroutil hlavou jako by jí z pod paží zvedal a dal se do řeči, mluvě rychle hlasem, jenž připomínal akřipění zřezivělé korouhvičky.
— Čolem, pane Charlampe, čolem! Ach! Čolem, pane plukovníku, nejnižší sluha!
— Čolem, pane Harasimoviči — odpověděl Charlamp. Čeho si přejete?
— Bůh dal znamenité hosty! Přišel jsem nabídnouti služby a na hodnosti jejich se zeptati.
— Což k vám přijeli, pane Harasimoviči?
— Ovšem, že nepřijeli ke mně, nejsmť toho hoděn; ale že nepřítomného maršálka zastupují, přišel jsem uvítat a hluboce se poklonit.
— Daleko od maršálka máte — odpověděl Charlamp, neboť maršálek jest a vy s odpustěním podstarosta zabudovský.
— Sluha služb radzivilovských! Tak jest, pane Charlampe, Nezapírám, Bože, chrať! — Ale protože kníže dověděl se, že hosté přijeli, mne poslal, abych se zeptal, kdo jsou, tedy mi rašte odpověděti, pane Charlampe, račte mi odpověděti hned, byt bych i hajdukem, nefku-li podstarostou zabudovským byl.
— I opici bych odpověděl, kdyby ke mně s rozkazem přišla — řekl nosá. Poslyšte tedy a zapíšte si ta jména, jestli vám hlava nestačí na pamatování. To je pan Skřetustskí, onen Zbaražovec a jeho bratranec Stanislav.
— Velký Bože! co slyším! vykřiknul Harasimovič.
— To je pan Zágloba.
— Velký Bože! co slyším!
— Jestli jste polekán mým jménem — řekl Zágloba, ponyslete, jak teprve se poleká nepřítel v poli.
— A to je pan plukovník Volodyjovskí, dodal pan Charlamp.
— A to je proslulá kávi a přítel radzivilovská — řekl Harasimovič s uklonou. Knížeti div prací hlava se nerozkolí, ale pro takové rytíře nalozne čas, dosahjete nalozne. Mohl bych prozradit něčtu posloužiti pánu! Celý sámek je k službám milým hostům a sklopý též.
(Pokračování.)

"Staré Spolehlivé"
Metz
Omažské oblíbené pivo
WM. J. SWOBODA, malo-obchodník. Tel. Doug. 222
Nejlepší místem k nasupování stavebního dříví, jest česká dřevařská ohrada.
Chicago Lumber Co.,
na 14. a Moray ul., Omaha, Neb.
Čestí prodavači Vás vždy ochotně a vzorně obaloučí.

Pozor! Pozor!
Buďte bedlivými, když opouštíte káru a neobcházejte ji nikdy zadem, dokud jste se dříve nepřevlékli, že nejede jiná kára opačným směrem. Neopatrnost může snadno býti příčinou vážné nehody. Pomozte nám svým počkáním, sbránít možnému případu neštěstí.
Omaha & Council Bluffs Street R.R. Co.

DOBŘE PIVO JEST ZNAMENITÝ LÉK
FREMONT BREWING CO.
FREMONT, NEBRASKA.
vyřábí a lahvuje Plzeňské pivo. Co se týče chuti a jakoeti jest nejlípkší importovanému.
Součástíky tohoto piva, nejlepší slad, dělán z nejlepšího ječmene v našem pivovaru a pravý český žatecký chmel jest používán. Obsahuje 3 procenta lhu a jest doporučováno mnohými lékaři.
Chcete-li sobě pochutnati objednejte sobě jednu bednu.

Frank Svoboda
Umělecký závod
POMNÍKOVÝ
Největší
sklad pomníků
ve Spojených Státech
1215-25 So. 13th Str.
OMAHA, NEBR.
Phones:
Office: Douglas 1872.
Residence: Douglas 5216.

Let me send you FREE PERFUME
Write today for a testing bottle of
ED. PINAUD'S LILAC
The world's most famous perfume, every drop as sweet as the living blossom. For handkerchief, atomizer and bath. Fine after shaving. All the value is in the perfume—you don't pay extra for a fancy bottle. The quality is wonderful. The price only 75c (6 oz.). Send 4c for the little bottle—enough for 50 handkerchiefs.
PARFUMERIE ED. PINAUD
Department M.
ED. PINAUD BUILDING NEW YORK

Přestěhoval se
Dr. J.W. NOVÁK
zubní lékař
Přestěhoval se do
Karbach Blk.
16. a Douglas ulice
čís. pokoje 206
Rohová místnost na druhé podlaže nad Ryan Jewelry Co. Tel. v úřadovně: Douglas 5077.
Nedělní hod.: od 10. do 12. hod. dopol.